verslag De Raad Besluit (Begroting)

8 november 2021, 19:30 uur

De vergadering vond fysiek plaats in de publiekshal van het Stadskantoor

Aanwezig:

Verslag

Voorzitter: Mevr. M.W.M. de Vries

Griffier: Dhr. W.C.M. Voeten

Aanwezige raadsleden:

Dhr. D.H.C.M. Aerts, mevr. P.M. van Baal-Pauwels, mevr. J.H. Boer, mevr. C.C.A.M. Boeren-Tak, dhr. R.P.A.F. Buiks, mevr. K.C.M. van Drongelen-Laurijssen, dhr. R.L. Dujardin, mevr. J.C. Gelderblom-Punt, mevr. C.J.M. Groenen, mevr. C.C.J. Hoevenberg-Aerts, dhr. E.A.A. Hommel, dhr. S.P. de Hoon, mevr. D.D.J. Huijbregts, dhr. J. van Hulst, dhr. E.P. de Jager, dhr. W.W.F. van der Linden, dhr. F.J.M. Martens, dhr. J.A. Meijer, dhr. E.J.L. Menheere, mevr. M.J.H. Nooijens-Brans, mevr. C.A.J. de Regt-Taks, dhr. L.A.G. Roks, mevr. J.J.M. Trouw, dhr. H.C.M. Verwijmeren, dhr. J.E.T. Wierema, dhr. P.J.H. van der Wulp.

Afwezige raadsleden : dhr. S.P.J.M. Jacobs

Tevens zijn aanwezig: mevr. J. Stroop (raadsadviseur)

De wethouders: dhr. C.F.A.M. van Aert, dhr. G. de Weert en dhr. F. Vrolijk.

Gemeentesecretaris: dhr. C. Smits

Aantal bezoekers op de publieke tribune: 25

Aantal kijkers live uitzending: 84

1. **Opening**
De voorzitter opent de vergadering om 19.30 uur en heet de aanwezigen en de luisteraars van harte welkom.

De gehele vergadering is digitaal te beluisteren via de gemeentelijke website www.etten-leur.nl -> Bestuur -> website gemeenteraad -> Geluidsopnamen.

2. **Vaststelling agenda**
Er wordt besloten om de agendapunten 5 en 6 tegelijk te behandelen. Met in acht name van deze aanpassing wordt de agenda vastgesteld.

3. **Vragenuur**
De VVD heeft een vraag ingediend over de prullenbakken bij het Hooghuis. Ook vragen zij hoe voorkomen kan worden dat zwerfvuil niet gaat ophopen in het Vogelaarpark.

Wethouder van Aert zegt toe de vuilnisbakken z.s.m. terug te plaatsen. In de tussentijd zal gekeken worden of de rommel opgeruimd kan worden.

4. **Mededelingen uit de regio**
De voorzitter zal de mededelingen van de rapporteurs over de verbonden partijen terug laten komen bij punt 5 ‘de begroting 2022’. Verder zijn er geen mededelingen.

Mevrouw De Regt heeft een mededeling over de gedachtewisseling groenvoorziening. Zij vertelt dat het initiatiefvoorstel geplaatst zal worden op de agenda voor het Presidium van 11 november en dan terug komt in de Raad Luistert van 22 november.

5. **Begroting 2022 en plan vitaal en veerkrachtig Etten-Leur**
In artikel 189 van de Gemeentewet is opgenomen dat de gemeente voor alle taken en activiteiten jaarlijks, samen met de hiermee samenhangende financiële middelen, een begroting dient op te stellen. In artikel 191 van de Gemeentewet is bepaald dat de gemeenteraad deze begroting dient vast te stellen in het jaar voorafgaande aan dat waarvoor deze begroting is bedoeld.
Met de vaststelling van de begroting voldoen we aan het wettelijke voorschrift. Ook stelt de gemeenteraad de financiële vertaling van het beleid en de investeringen voor het jaar 2021 en 2022 vast.

Het college vraagt om vooraf een kort statement af te geven. Dat is akkoord.

Dhr. Aerts stemt niet mee over de richtlijnen van de GGD omdat hij bij de GGD werkzaam is.

De rapporteurs van het Werkplein zijn in D6 verband bij elkaar geweest.

Eerst koppelen de rapporteurs van de verbonden partijen hun bevindingen over de richtlijnen terug

Mevrouw Hoevenberg (CDA) zegt dat de rapporteurs van de D6 gemeenten graag tekstuele wijzigingen willen zien voor de richtlijnen voor het Werkplein Hart van West-Brabant in de voorliggende begroting. Zij stelt namens de rapporteurs de volgende wijzigingen voor:

- Aanvullende financiële richtlijn 3 als volgt aanpassen: Het Werkplein HvWB maakt een onderbouwde meerjarige prognose van het aantal bijstandsontvangers *per gemeente;*

- Beleidsmatige richtlijn 4 als volgt aan te passen: De begroting 2023 dient een duidelijke onderbouwing te bevatten van de manier waarop het Werkplein HvWB de aan de hand van richtlijn 1 t/m 3 vastgestelde ambities gaat realiseren inclusief de lasten die daarmee gepaard gaan;
- Beleidsmatige richtlijn 5 als volgt aan te passen: De begroting 2023 bevat concrete maatregelen die afdoende zijn om aanspraak te kunnen maken op een uitkering in het kader van de vangnetregeling mocht er over 2023 uiteindelijk onverhoopt toch sprake zijn van een overschrijding van de BUIG-budgetten;
- Aan de beleidsmatige richtlijn onder punt 7 is de volgende zin toe te voegen: Het Werkplein geeft aan welke concrete stappen er het komend jaar worden gezet.

Aan het eind van de avond wordt gevraagd of de gemeenteraad in kan stemmen met de voorgestelde wijzigingen.

Wethouder de Weert geeft aan dat naar aanleiding van de inspraak in de Raad Luistert vorige week maandag 1 november het college opnieuw gekeken heeft naar de voorliggende begroting 2022 en de daarin opgenomen meerjarenbegroting.

Het college wil op drie onderdelen de voorstellen in deze begroting aanpassen. Ik zal deze kort voor u beschrijven.

In de eerste plaats wil het college de bezuiniging op de WVS gelden voor de wijkcentra vanaf 2023 laten vervallen. Daardoor blijft een budget van € 120.000 beschikbaar. Het college wil graag in overleg met de verschillende bestuurders van wijkcentra bezien hoe deze middelen kunnen worden ingezet voor beheer en exploitatie van deze wijkcentra. Het college wil daarbij ook breder kijken of deze middelen ook ingezet kunnen worden voor andere voorzieningen waar vanuit de gemeente beheer en exploitatie ondersteuning plaats vindt. In de kadernota 2023 zullen daartoe nadere voorstellen worden gedaan. De portefeuillehouder zal de komende maanden de gesprekken voeren met de betrokken bestuurders.

In de tweede plaats wil het college de huurverhoging van de sportvelden niet over een periode van drie jaar maar over een periode van 5 jaar doorvoeren. Daarmee wordt de jaarlijkse huurverhoging kleiner en stellen we de verenigingen beter in staat te anticiperen op het opvangen van deze kostenstijging. Verder is het college van mening dat de eerder doorgevoerde bezuiniging op zelfwerkzaamheid voor 50% kan worden teruggedraaid, waardoor deze verenigingen een bedrag van € 13.500 ontvangen. Tot slot staat het college positief ten opzichte van het voorstel van de buitensportverenigingen om de activiteitensubsidies te laten vervallen en deze te verrekenen met de huurverhoging van de velden. De portefeuillehouder zal hierover in overleg treden met de sportverenigingen en in het eerste kwartaal 2022 hierover afspraken maken. Ook deze aanpassingen zullen in de meerjarenbegroting vanaf 2023 worden verwerkt.

Tot slot de ondersteuning van de drie scoutingverenigingen en stichting Jeugdland. De oproep vorige week door de vertegenwoordiger van de scoutingverenigingen is om meer tijd te nemen in de afbouw van de subsidies. Dit om te voorkomen dat de continuïteit van deze verenigingen in gevaar komt. Het college stelt om die reden voor de afbouw van de exploitatiesubsidie voor de scoutingverenigingen vanaf 2022 over een periode van 5 jaar in te boeken. In de meerjarenbegroting zou vanaf 2024 de scouting geen exploitatiesubsidie meer hebben ontvangen. Daarnaast stelt het college voor de activiteitensubsidie voor scouting en jeugdland niet te korten tot het moment dat deze op een nieuwe locatie zijn gehuisvest. In de komende periode blijft de portefeuillehouder in overleg om voor elke scoutingvereniging en jeugdland een passende huisvesting te organiseren, waarbij het uitgangspunt is dat de beheer- en

exploitatielasten ook door de verenigingen kunnen worden opgebracht. De begroting 2022 en de meerjarenbegroting zal op die punten worden aangepast.

Voorzitter, ik hoop hiermee voor uw raad duidelijkheid te hebben gegeven in de voorgestane aanpassingen in de begroting door het college. Ik hoor graag de reactie van de raad op deze aanpassingsvoorstellen.

De heer Aerts vraagt of bij de ondersteuning vanuit de WVS voor de wijkgebouwen ook gekeken worden naar de ondersteuning voor de musea vanuit dit budget?

Wethouder de Weert: Het budget is bestemd voor beheer en exploitatie van wijkgebouwen en overige voorzieningen en daar horen ook musea bij.

VRAGEN VAN DE FRACTIES:

APB, de heer van der Wulp:
APB heeft geen vragen voor het college. Het APB kan zich vinden in de voorgestelde aanpassingen van de begroting.

CDA, dhr. Van Hulst:
Vanavond behandelen wij de begroting voor de gemeente Etten-Leur. Kort gezegd komt het erop neer waar wij de 138,9 miljoen euro gaan uitgeven die de gemeente Etten-Leur dit jaar binnen krijgt.

Waar hebben wij als fractie naar gekeken en waarom maken wij de keuzes die wij nu voorleggen aan de raad en het college?

Etten-Leur heeft mooie en goede voorzieningen, denk aan de sportlocaties, winkels, bedrijventerreinen, scholen, wijkgebouwen maar ook aan de musea, jongerencentrum, de Nobelaer, jeugdland, scouting en al die evenementen!

De gebruikers van deze voorzieningen, deze verenigingen en instellingen maken Etten-Leur leefbaar. Deze verenigingen, instellingen en voorzieningen zijn de basis voor een mooie plaats om in te wonen, werken en in te verblijven.

Juist deze periode van Covid-19 geeft aan wat de echte waarde is van deze voorzieningen en gebruikers. Nu hoor en zie je wat het mensen doet wanneer je deze voorzieningen niet optimaal kan gebruiken, als je niet samen kan komen, als het sociale leven gedeeltelijk stil komt te liggen. Dit doet veel met onze inwoners. Juist daarom moeten wij wat het CDA betreft hier bijsturen in de begroting van 2022 en daarna!

Door de toelichting zojuist van wethouder de Weert kunnen wij een aantal punten ondersteunen die zojuist genoemd zijn:

Het terugdraaien van de bezuinigingen op de wijkvoorzieningen van 120.000 euro. De voorzieningen zoals de wijkgebouwen zorgen voor verbinding tussen bewoners in de wijken. Deze voorzieningen zorgen ervoor dat wijken leefbaarder zijn, dat inwoners minder eenzaam zijn, dat mensen een plek hebben om elkaar te ontmoeten. Kortom deze voorzieningen zijn wat het CDA betreft onmisbaar.

- Wat jeugdland betreft: hier is veel onduidelijkheid. Jeugdland draait op vrijwilligers die drie

mooie weken voor onze jeugd organiseren. Deze vrijwilligers mogen niet gedemotiveerd raken door onzekerheden rond financiën en huisvesting. Het CDA stelt daarom voor een duidelijk plan van aanpak te maken met de vrijwilligers van jeugdland. Dit plan moet leiden tot het oplossen van het huisvestingsprobleem en de bijbehorende financiën.

- De scouting staat voor bijzondere uitdagingen. Het verduurzamen van één van de locaties, een andere locatie krijgt nieuwbouw en de derde locatie gaat verhuizen. Het is goed om te zien en te horen dat hier vele bevlogen mensen actief zijn. Deze mensen durven zelfs mee te denken aan bezuinigingen. Hiervoor hebben ze duidelijkheid en ruimte nodig in de regelgeving. Hoe kan de scouting hun ruimten meer benutten en laten gebruiken door andere partijen? Wat het CDA betreft gaat het college hier nu mee aan de slag. Laat de regels de scouting niet onnodig belemmeren. Denk aan onze afspraken die wij hier maken, geen nee tenzij maar ja mits. Verder vinden wij de stap om de bezuinigingen door de voeren over 5 jaar een goede geste.

- Wat de sportverenigingen betreft geldt voor ons dezelfde motivatie. Daarnaast weten we allemaal hoe belangrijk het is om te sporten, zeker voor de gezondheid. Ook hier is het goed om te horen dat de bezuinigingen voor zelfredzaamheid met 50% worden teruggedraaid en de huurverhoging te spreiden over 5 jaar. Daarnaast wordt met de verenigingen hierover overleg gevoerd. Graag ontvangen wij verslagen van deze overleggen.

Afval:
Voorzitter, bij de kadernota hebben wij als CDA aangegeven dat het geld wat onze inwoners te veel hebben betaald aan afvalstoffenheffing terug betaald moet worden aan diezelfde inwoners. Dat past bij een eerlijke overheid. Wij hebben toen een bedrag van 50,00 euro per huishouden voorgesteld. De portefeuillehouder vond onze berekening toen te optimistisch. Nu wij de begroting voor ons zien, blijkt dat onze berekening niet optimistisch was maar reëel is. Er blijft maar liefst 800.000 euro over. Wij blijven dan ook voorstander om de huishoudens te compenseren voor het door hun teveel betaalde bedrag. Wij hebben geproefd dat er geen meerderheid te vinden was voor deze 50 euro, toch vragen wij iets te doen voor onze inwoners. Wij krijgen veel vragen binnen voor het extra blijven ledigen van de GFT container, dit omdat er nu veel blad van de bomen valt wat tot gladheid kan leiden bij nat weer. Vandaar dat wij vragen of het mogelijk is om volgend jaar de GFT container ook in oktober en november elke week te ledigen. Dit gaat dan om maximaal 5 extra ledigingen. Hierna kunnen wij evalueren of dit voor onze inwoners een betere verdeling is. Graag een reactie van de overige fracties op dit voorstel.

Verkeersmaatregelen:
Wij hebben als raad de vraag gekregen van de portefeuillehouder om extra geld beschikbaar te stellen om onveilige verkeerssituaties aan te pakken. Juist omdat het om veiligheid gaat is dit voor het CDA geen bezwaar en hebben ook wij ingestemd met extra geld hiervoor. Voorzitter, hoe is dan uit te leggen dat dit geld niet is besteed? Hoe is uit te leggen dat er pas nu een nieuwe inventarisatie wordt gemaakt? Waarvoor hebben wij geld op de plank laten liggen, en de veiligheid niet verbeterd? Graag een antwoord van de portefeuillehouder.

Verder staan in de begroting bedragen gereserveerd voor het Lichttorenhoofd en N640, in totaal 1.150.000 euro. Dit bedrag willen wij inzetten voor de mogelijke randweg en/of ondertunneling. Dus eerst vaststellen of en waar deze komen en mocht de investering op basis van deze gehele visie nodig zijn op het Lichttorenhoofd en/of N640, dan pas daar inzetten.

Voor ons is het heel belangrijk om mensen tot hun recht te laten komen. Solidariteit is belangrijk, wij moeten omzien naar elkaar. Daarnaast moet er ook een gespreide verantwoordelijkheid zijn, dit betekent dat iedereen naar zijn/haar/hen verantwoordelijkheid en vermogen een bijdrage

levert aan de samenleving. Hiervoor is het belangrijk dat iedereen mee doet. Het verbaast mij en ons enorm dat het aantal bijstandsgerechtigden blijft toenemen! Wanneer wij door het centrum lopen zien we bijna meer vacatures voor het raam hangen dan kortingen! Onze ondernemers die wij spreken hebben grote moeite met het vinden van personeel en dan ook nog eens op alle vlakken. Dus mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt kunnen ze ook niet meer krijgen! Voorzitter, dit vraagt om een hele goede uitleg. Voor mensen is het belangrijk om mee te doen, om te werken, om contacten te hebben. Dus het is voor mij en voor ons niet te begrijpen dat in de begroting een stijging van uitkeringen is opgenomen. Wij hebben ook aangegeven dat deze groep ingezet kan worden bij sportverenigingen of wijkgebouwen. Wij wachten de reactie van de portefeuillehouder af.

Scholen:
De kosten van de schoolgebouwen blijven toenemen. Twee jaar geleden hebben wij van de portefeuillehouder gehoord dat toen echt de laatste tegenvaller aan de raad werd gepresenteerd. Nu is het (in elk geval voor ons) nog steeds niet helder of alles rondom schoolgebouwen 100% duidelijk en geregeld is. Wij vragen hier al enkele jaren om. Kan de portefeuillehouder aangeven of vandaag alles 100% duidelijk is, of er nu goede eenduidige contracten door alle partijen zijn ondertekend? Of kunnen wij nog meer verrassingen en financiële tegenslagen voor Etten-Leur verwachten vanuit de onderwijsgebouwen?

Natuurlijk kost dit allemaal geld, het moet ergens vandaan komen.
WMO: als het gaat om gespreide verantwoordelijkheid, dat iedereen naar zijn/haar/hen verantwoordelijkheid en vermogen een bijdrage levert aan de samenleving, is dat zeker hier aan de orde. Hulp voor mensen die het nodig hebben moeten wij kunnen bieden. Op dit moment blijven de kosten jaar na jaar toenemen. Wij vinden dan ook dat wij een moreel appèl moeten doen aan de mensen die hier zelf een financiële bijdrage aan kunnen leveren, dit ook doen. Op dit moment zijn er ook juridische uitdagingen om dit wel of niet mogelijk te maken. Gaat de portefeuillehouder een beroep doen op het morele appèl en gaat de portefeuillehouder kijken hoe het juridisch wel mogelijk te maken is? Eventueel door op te trekken met de Vereniging Nederlandse Gemeenten?

Het aantal uitkeringsgerechtigden verminderen. In de eerste plaats is dit voor de mensen zelf een verbetering en daarnaast levert het een positieve financiële bijdrage voor Etten-Leur op. Kijk ook of mensen uit deze kaartenbak ingezet kunnen worden bij sportverenigingen en buurthuizen, dit bovenop de mensen die er nu werken vanuit de WVS.

Als laatste punt willen wij de reserves iets minder hard laten stijgen.

Kort samengevat voorzitter:

- Terugdraaien bezuinigingen wijkvoorzieningen met 120.000 euro
- De scouting bezuinigingen uitspreiden over 5 jaar en een concreet stappenplan van huisvesting en de bijbehorende financiële dekking.
- Sportverenigingen: bezuinigingen zelfredzaamheid met 50% terug brengen, huurverhoging uitspreiden over 5 jaar en voortzetting van overleg met de verenigingen. Ook hiervan een concreet stappenplan opstellen met de verenigingen op het gebied van huisvesting en financiën.
- Extra ledigingen van de GFT container in oktober en november betaald uit de reserves afval.

- Duidelijkheid voor Jeugdland over huisvesting met bijbehorende financiën zodat Jeugdland nog jaren blijft bestaan.
- Inspanning voor eigen financiële bijdrage in WMO voor mensen die dat financieel kunnen.
- Aanpak om het aantal uitkeringsgerechtigden naar beneden te krijgen. Kijk ook of mensen uit deze -kaartenbak ingezet kunnen worden bij sportverenigingen en buurthuizen, dit boven op de mensen die er nu werken vanuit de WVS.

Wij wachten de reactie van de portefeuillehouders en overige fracties af.

Ons Etten-Leur, dhr. Verwijmeren:
Vrijwel alle maatschappelijke organisaties die werken met vrijwilligers hebben de afgelopen weken van zich laten horen, en gelijk hebben ze. Of het nu gaat om de buurt- en wijkgebouwen, de scouting, jeugdland of sportverenigingen, allemaal lopen ze tegen hetzelfde probleem aan. Minder geld wat onder andere maar opgevangen moet worden door zelfredzaamheid. Oftewel, vraag meer van je vrijwilligers. En hoewel momenteel door het college dan misschien de angel uit het grootste probleem gehaald is, voorlopig dan toch, blijft er een gevoel van onbehagen over.

Laten we voorop stellen dat we oprecht blij zijn met de toegezegde wijzigingen. Maar de voorgenomen bezuinigingsactie heeft heel veel onrust binnen een deel van de bevolking teweeg gebracht. En niet het minste deel van de bevolking! Als gevolg van de coronacrisis is de sociale samenhang veel minder geworden en is er een grote groep burgers die daardoor problemen heeft (eenzaamheid, stress, kindermishandeling, agressie, minder beweging en ga zo maar door) Hierin hebben juist de verenigingen, wijkgebouwen, sportclubs, scouting en jeugdland een belangrijke rol gespeeld (en nog steeds!). Deze organisaties dienen beloond te worden! Niet zozeer met een onbeperkte zak geld, maar vooral met steun vanuit het gemeentelijk apparaat.

De van tafel gehaalde bezuinigingen is een typisch voorbeeld van regeltjes die vanachter een bureau bedacht worden zonder enig overleg met de betrokkenen of ze wel haalbaar zijn. Het resultaat: frustratie, demotivatie en wanneer het tij niet gekeerd was, verlies van waardevolle onderdelen binnen onze gemeenschap.

Maar zoals gezegd gaat het niet alleen om geld. Ook deze organisaties hoeven niet onbeperkt geld te krijgen, dat doen we al met diverse gemeenschappelijke regelingen. Nee je moet ze ook ondersteunen bij de problemen waar ze tegenaan lopen. Neem nu de scouting groepen en Jeugdland die al jaren vele uren overleg hebben gevoerd met de gemeente over nieuwbouw of aanpassingen aan het gebouw maar geen meter verder komen. Sterker nog, er zijn zelfs geen gespreksverslagen! Beloon de maatschappelijke inzet van deze organisaties door nu eens eindelijk stappen te zetten en knopen door te hakken, zodat ook zij weten waar ze aan toe zijn.

Overigens staat in het “Plan vitaal en veerkrachtig Etten-Leur”, ik citeer: “Op de vraag ‘Kijkende naar de komende vijf jaar, wat is voor uw vereniging, stichting of organisatie de grootste uitdaging’ antwoordden veel organisaties dat het werven van vrijwilligers de grootste uitdaging is. De wethouder en ambtenaren zouden kijken of bijstand ouders welke niet verplicht zijn om te solliciteren onder school en crèche tijd iets bij konden verdienen in de wijkgebouwen, hier hebben wij nog geen antwoord op gehad. Daarnaast zouden de maatschappelijke stages weer ingevoerd

kunnen worden.
De nu teruggedraaide bezuinigingen kwamen voort uit het feit dat de gemeentelijke reserves opdroogden. Zowel vorig jaar als dit jaar bij de kadernota en vorig jaar bij de behandeling van de begroting heeft Ons Etten-Leur uitgebreid stil gestaan bij de grote sommen geld die bij de Jeugdzorg en WMO wegvloeien. Om niet op een kapotte grammofoon te gaan lijken, gaan we dat hier niet nogmaals herhalen maar steeds meer publicaties wijzen erop dat dit echt geen gedachtenspinsel is van Ons Etten-Leur. Een onderzoek hiernaar werd echter door het college vorig jaar geweigerd, de uitnodiging voor een meedenksessie zoals afgelopen juli werd toegezegd moet nog steeds komen. Hier zijn hele grote besparingen te behalen en het mooie is dat de mensen die begeleiding nodig hebben er alleen maar beter van worden. Een mooiere win – win situatie kan je jezelf niet voorstellen.
Ons Etten-Leur is niet enthousiast over het “Actieplan Vitaal & Veerkrachtig Etten-Leur”. Weer een plan, onderzoeken en overleggen met een daaraan gekoppelde zak geld. Volgens Ons Etten-Leur is een Vitaal & Veerkrachtig Etten-Leur vooral een mentaliteitskwestie. Er zijn voor iemand die een vraag stelt, meedenken met een organisatie die een probleem heeft, actief! Ook al kost het misschien extra inzet. Laten we daar met z’n allen vol op inzetten.
Overigens baart het Ons Etten-Leur ook zorgen dat er meer en meer zaken regionaal georganiseerd worden. Hierdoor krijg je als gemeente steeds minder grip op zaken en wordt bijsturen al maar moeilijker. Laten we bij nieuwe samenwerkingsverbanden meer inzetten op lokaal organiseren en eventueel regionaal afstemmen. Ook hier is volgens ons winst te behalen.

De woningbouw is ook zo’n dossier wat regionaal uitstraalt. Hoe frustrerend is het om te zien dat er ook in Etten-Leur lange wachtlijsten zijn voor woningzoekenden maar dat huur- of goedkope koopwoningen naar niet Etten-Leurenaren gaan. Eigen inwoners voorrang op huur en koop is daar al een oplossing voor. In andere plaatsen, recentelijk nog Maastricht, worden hiervoor creatieve oplossingen gevonden. Waarom niet in Etten-Leur?
Tot slot mist Ons Etten-Leur in de begroting een budget voor “voorkoming stress en burn-out bij jongeren” en een investering voor 3 openbare toiletten. Beide punten zijn toegezegd bij de behandeling van de kadernota 2022 in juli van dit jaar. Kan de wethouder ons een concrete toezegging doen in de vorm van een datum waarop hij dit heeft gerealiseerd?

VVD, dhr. De Jager:
- Wijkgebouwen: de VVD heeft veel waardering voor vrijwilligers. Wijkgebouwen hebben een belangrijke rol. Ze zien graag dat er meer geld bij komt maar dan op basis van gelijkwaardigheid. De VVD ziet graag dat er een voorstel wordt uitgewerkt hiervoor.
- sportclubs: De sportclubs hebben een voorstel voorgelegd waarbij een hoop administratie geschrapt wordt. De VVD wordt hier blij van. De VVD vraagt het college om hierover in gesprek te gaan met de sportclubs.
- Scouting en Jeugdland: Zij willen duidelijkheid over een nieuwe locatie. De VVD vraagt het college om zo spoedig mogelijk de nieuwe locatie bekend te maken en de Scouting verenigingen wat meer ruimte te geven.
- In de begroting is ruimte voor een volgende raad en daar zal de VVD in de toekomst ook een wensenlijstje voor opstellen.
- Winst maken door zorgaanbieders kan echt niet. Zorggeld moet besteed worden aan feitelijke zorg. Krapte op de arbeidsmarkt en sociaal domein: de VVD vraagt het college hier aandacht voor te

houden en op voor te sorteren.

GroenLinks, dhr. D. Aerts:
voor ons ligt de begroting inclusief het plan Vitaal en Veerkrachtig Etten-Leur. Het coronaherstelplan, althans, dat zou het moeten zijn. Als we het actieplan lezen, zien we een aantal vaag geformuleerde onderwerpen waar 1 miljoen voor wordt uitgetrokken. We zien wel dat er een goede poging is gedaan om inwoners, organisaties en andere partners te betrekken, en natuurlijk begrijpen we dat niet alles nu al uitgekristalliseerd kan zijn, maar dit voelt wel een beetje als een blanco cheque uitschrijven.

We spraken af dat het gros van het geld terecht moest komen bij de inwoners en dat halen we niet uit dit plan. Laten we een voorbeeld geven namelijk thema twee van het plan – thema Met Elkaar – Samenleving. Uit de reacties op dit thema blijkt men vindt dat momenteel de meeste aandacht uit moet gaan naar het in stand houden van ontmoetingslocaties in kernen. Dit lijkt ons duidelijke input. Dit wordt echter niet door vertaald in de acties.

In het lijstje met *'eerste ideeën op basis van onderzoek'* zien we dat we gaan *'focussen op overeenkomsten tussen mensen in plaats van verschillen'*. Daarachter zien we dat dit mogelijk in de vorm van een campagne zou kunnen. Uiteraard óók een belangrijk onderwerp, maar het thema wijk- en buurtcentra wordt verder amper aangestipt.

Omwille van de tijd zal ik niet al te veel voorbeelden geven, maar nog wel even het thema personeelstekort. Dit wordt wel benoemd, maar er zijn geen acties aan gekoppeld. Wat is hiervoor dan het plan? Het moge duidelijk zijn; het college heeft ons niet overtuigd met dit plan. We hebben er wel vertrouwen in dat de organisatie hier, samen met de samenleving, mooie dingen mee kan en gaat doen, maar van een concreet actieplan is nog geen sprake.

Dan de begroting zelf. Grotendeels een helder verhaal. Wat we niet zo helder vinden, is dat er een post is opgenomen van €30.000,- voor het *'versterken van de lokaal economische structuur'* en dat dit gedekt wordt uit de reserve cultuur. De antwoorden op onze technische vragen maken duidelijk wat deze versterking nu precies inhoudt. En ik kan u verklappen; het heeft helemaal niets met cultuur te maken. Wij stellen dan ook voor om die €30.000 niet te onttrekken aan de reserve cultuur, maar te dekken uit het actieplan Vitaal en Veerkrachtig Etten-Leur. Dit plan past veel beter bij deze uitgave dan de reserve cultuur. We zijn benieuwd wat de andere fracties en het college hiervan vinden.

Verder hebben we gemerkt dat de informatievoorziening qua data vanuit het college te wensen overlaat. Toegegeven, de burgerpeiling eens per twee jaar is een keuze van deze raad geweest, maar een hoop andere data is nog veel ouder of wordt gewoon niet gegeven. Zo kregen we in antwoord op onze technische vragen dat we jaarlijks de biodiversiteitsverbetering binnen de bebouwde kom monitoren. Goed dat dit gebeurt, maar waarom wordt de raad daar dan niet over geïnformeerd? En in dezelfde hoek is er klaarblijkelijk ook een monitoringssysteem voor de energiedoelen uit de Regionale Energiestrategie waar de raad ook niet actief over wordt geïnformeerd. College, waarom stuurt u deze informatie niet aan de raad? En bent u bereid om dit in het vervolg wel te doen?
We merken ook op we dat er veel onderzoeken worden uitgevoerd door andere partijen met

dezelfde onderwerpen als onze burgerpeiling en dat de resultaten daarvan soms zeer verschillend zijn. Bijvoorbeeld over de druk op de mantelzorg, waar een verschil van 25% zit tussen de gegevens Gezondheidsmonitor en de burgerpeiling. Nu gaan we over de cijfers niet te lang discussiëren. Wel willen we het college oproepen om goed gebruik te maken van onderzoeken die al worden gedaan, landelijk en regionaal. Gebruik de burgerpeiling nu juist voor onderzoek naar zaken die we nog niet via andere bronnen ophalen.

Als laatste punt over de informatievoorziening, dienen wij een motie in die het college oproept om onderzoek te doen naar laaggeletterdheid in onze gemeente. Moeite met lezen, schrijven, rekenen of digitale vaardigheden kunnen een forse belemmering vormen voor inwoners. Toch stammen de cijfers waarmee er beleid moet worden gemaakt uit 2013. Beleid baseren op bijna 10 jaar oude cijfers is geen optie, die moeten dus worden vernieuwd. We zijn bekend met het regioplan, maar ook daar wordt niks gezegd over het meten welk percentage laaggeletterd is. Concreet roepen wij dus op deze cijfers te actualiseren door middel van een nieuw onderzoek en het beleid te hernieuwen (of lokale invulling te geven in het lokale werkplan) op basis van deze cijfers en in overleg met relevante partners. Het budget hiervoor kan worden gedekt uit het actieplan Vitaal en Veerkrachtig Etten-Leur. Graag de reactie van het college en de andere fracties.

Tot slot voorzitter, nog een aantal concrete vragen aan het college;
We lezen dat we door een contract over de elektrisch laadpalen, dat loopt tot 2025, geen eigen ambitie kunnen opstellen. Waarom is het college zo'n benauwend contract aangegaan voor zo'n lange tijd? Heeft u geen concrete ambitie om het oplaadnet uit te bereiden?

We hebben extra middelen ontvangen vanuit het Rijk om het lokaal sportakkoord op te stellen en uit te voeren; een goede ontwikkeling. Kunnen sporten, met of zonder competitie, draagt bij aan de gezondheid en het plezier van onze inwoners. We zien echter nergens hoe het college dit gaat borgen/voortzetten als de extra middelen ophouden. Heeft het college daar al ideeën over?

Voorzitter, vanwege het stof dat de begroting in onze samenleving heeft doen opwaaien, willen wij het college nog één ding meegeven. Want we zien het helaas vaker terugkomen; luister en blijf in gesprek. Met partners, inwoners, bedrijven, verenigingen, musea en noem het maar op. En vooral ook; wees flexibel. Kijk samen naar wat wel en wat niet mogelijk is. Of het nu gaat over bezuinigingen, over wensen of over verhuizingen van bijvoorbeeld Jeugdland; houdt niet te rigide vast aan iets wat in het verleden is besloten, maar kijk naar de praktijk; wat is voor iedereen haalbaar en wenselijk en ga daarover in gesprek. Óók met de raad, want ook wij denken graag mee en zijn minder rigide dan u soms denkt.

D66, mevr. Groenen:
Concreet vragen wij u:
1. De bezuinigingen op de sportverengingen, buurthuizen, Jeugdland en musea niet door te voeren, dat is consequente beleidsvoering.
2. met de diverse verenigingen open in gesprek te gaan, waar kunnen we met elkaar efficiënter werken en misschien kosten besparen en ondersteunen waar is extra ondersteuning nodig.
3. De zwerfpakkers voldoende te faciliteren door iedere nieuwe vrijwilliger naast de benodigdheden een gratis kar aan te bieden en dit niet te maximeren tot 10 totaal. Misschien eens creatief met

elkaar nadenken hoe we deze vrijwilliger nog beter kunnen ondersteunen.
4. Corona vergt veel van onze ondernemers en vooral van onze sportverenigingen. Het goed controleren van de corona app vergt veel van de vrijwilligers van sport verenigingen. Ondersteuning vanuit de gemeente is gewenst, zoals voorbeeld in Raalte. Dat kan bekostigd worden uit de coronagelden.

Leefbaar Etten-Leur, dhr. Roks:
Voorzitter hier staan we voor de behandeling begroting 2022. Waar we in de kadernota de bouwstenen aanleverden is nu de vertaling in cijfers gerealiseerd. Zo op het eerste gezicht klopt dat grotendeels en zou je kunnen zeggen nou vaststellen en inpakken voor vanavond. Maar voorzitter, ware het niet dat er hopelijk na maart 2022 een ander college zal zitten die hopelijk de stilstand zal opheffen. Maar ik besef dat er een begroting aangeleverd moet worden aan de super big brother in Den Bosch.
Het resultaat van het optellen bekt leuk maar is wel nodig hier en daar te nuanceren. Toevoegen van incidentele rijksbijdrage, een greep uit de reserves, en uitstellen werkzaamheden maken dat de som der delen een overschot laten zien. Maar voorzitter Leefbaar wil graag dat we inzichtelijker begroten vanuit de visie, je geeft niet meer uit dan dat er binnenkomt. Dan voer je een huishoudboekje zoals alle inwoners dat moeten doen als dat je uitgangspunt is.
Waar wij het vandaag toch over gaan hebben voorzitter is het verhaal achter de cijfers. Zaken waar inwoners tegenaan lopen, last van hebben en ja soms ook gewoon tevreden over zijn. We opteren hierbij dat we gaan kiezen voor beleid in het belang van de menselijke maat en niet wat zomaar wettelijk moet maar welke impact heeft beleid op de menselijke maat.
We doen dat aan de hand van voorbeelden afkomstig van input inwoners, ondernemers en eigen waarnemingen.
Laten we beginnen met het punt wat de meeste beroering oplevert en wat ook een moeilijke opgave is. De communicatie vanuit dit huis. Ik vertel u zomaar een reactie van een inwoner:
“Reageren naar de gemeente heeft weinig tot geen zin. Voor mij is duidelijk dat als de gemeente zijn burgers bij projecten betrekt dit is als het inzetten van decorstukken op het toneel, voor de aankleding dus, voor de schijn.” een voorbeeld van wat u oproept bij inwoners die het het beste voor hebben met Etten-Leur. Hier kiest het college duidelijk niet voor de menselijke maat.
Over communicatie hebben we een gratis tip. De startnotities die we hebben daarover willen we een verbetervoorstel kenbaar maken vooruitlopend op de evaluatie van de startnotitie. Wanneer er een startnotitie op de agenda (iBabs) geplaatst wordt, zouden ook de omwonenden en belanghebbenden geïnformeerd kunnen worden. In de begeleidende brief kan dan duidelijk uitgelegd worden wat een startnotitie is en wat de bedoeling daarvan is. Leefbaar Etten-Leur denkt dat op deze manier de omwonenden en belanghebbenden niet worden overvallen en de juiste duidelijke informatie krijgen.

Samenwerking verenigingen en wijkgebouwen.
Natuurlijk is sporten gezond en voor velen een uitlaatklep. Maar in tijd van financiële nood lijkt het redelijk dat sportclubs zelf aan de bak gaan om middelen te genereren. Zo nodig door verhoging van contributie of verhoging van kantineprijzen of sponsering of ook bezuinigen. Natuurlijk mensen vinden het altijd lastig als ze meer moeten gaan betalen maar kan je verwachten dat alles door de gemeenschap opgehoest wordt. Nee natuurlijk niet. Maar om dit uitgangspunt inhoud te geven moet

je wel in overleg gaan met die verenigingen aan de voorkant en niet zaken over de schutting gooien en dan maar kijken hoe het landt bij de goedkoopste sociaal werkers van Etten-Leur namelijk de vrijwilligers. Wat maakt dat je De Nobelaer wel vrijwaart en deze organisaties niet. Het betreft immers mensen.
Het is voor Leefbaar Etten-Leur onaanvaardbaar om de financiële problematiek af te wentelen op de werkgelegenheid van deze mensen de WVS-ers mede omdat zij al heel dikwijls van hot naar her gestuurd worden en zij nagenoeg geen keuzes hebben. U heeft gemerkt dat Leefbaar via de gedachtewisseling deze problematiek op de agenda heeft gezet. Dat is er onder andere gaande in de wijkgebouwen: deze vervullen een nog grotere maatschappelijke en sociale rol dan sportclubs denk ik omdat met name het gebruik hiervan veel plaats vindt door mensen die alleen zijn, mogelijk vereenzamen, die geen sociale contacten hebben. Veel gebruik van de wijkgebouwen vereist een bezetting die maatwerk vraagt. Nu gebeurt dat vooral door WVS-ers en vrijwilligers. De WVS-ers zijn die hier nou ingezet omdat ze relatief goedkoop zijn of omdat het maatschappelijk gezien een vereiste is dat mensen met beperkingen toch een kans op werk moeten hebben? Ik hoop het laatste maar de bezuinigingen doen anders vermoeden.
We kunnen ook voor het meerjarenperspectief niet leven met deze bezuinigingen.

Afval:
Tekst van een inwoner van Etten-Leur: “In de media lees je veel dat het zo'n rotzooi is in Etten-Leur en dat dat komt omdat mensen van alles weggooien omdat de gemeente te duur is. Dat is niet waar, mensen gooien overal troep weg omdat dit lamstralen zijn die het afvoeren niet willen betalen of te beroerd zijn naar de milieustraat te rijden.” Volgens Leefbaar zit dit voornamelijk in twee zaken communicatie en handhaving. De handhaving die of te weinig mankracht of met de verkeerde prioriteiten te maken heeft die u stelt. Men is onzichtbaar en doet dus onvoldoende recht aan de beleving van inwoners. Een persoonlijk voorbeeld in onze woonomgeving staan de containers en de vuilniszakken wekenlang in het straatbeeld zonder aandacht van handhaving die ik gewoon voorbij zie rijden. Een ander voorbeeld na input van inwoners uit de Maerlandstraat die getuige zijn van het huisvuil ophalen bij bewoners binnen tijdens de route. Mooie service maar niet de bedoeling. Bij datzelfde huis komt handhaving en die accepteert de oude draaischijf als bezoekersvergunning.
Weer een voorbeeld van volstrekte willekeur.
Wij hebben enorm respect voor de afvalpakkers in Etten-Leur maar die worden aan alle kanten ontmoedigt door ambtenaren in dit huis. Grootste dieptepunt was wel dat een ambtenaar niet het mailadres van de wethouder wil verstrekken. Ook een punt is waar laat je als afvalpakker het vuil? Dit is veel te omslachtig. Geef deze vrijwilligers een gratis pasje waarmee ze gebruik kunnen maken van de ondergrondse vuilcontainers. Dat lost problemen op volgens de menselijke maat. Voorzitter ik neem u mee in de visie van Pim Fortuyn over de door mij steeds genoemde menselijke maat.
Wat bedoelde hij daarmee:
Terug naar de menselijke maat, terug naar kleinere scholen en ziekenhuizen, lokale overheid waar mensen met plezier aan het werk gaan en het ziekteverzuim vanzelf daalt. Geen overheidsdictaten, maar de zeggenschap terug bij de mensen die het moeten doen: de onderwijzers, artsen, verpleegkundigen en politieagenten. Specialisten in hun eigen vakgebied die samen met inwoners zorgen voor terugkeren van leefbaarheid in de woon- en werkomgeving. De overheid moet veel meer oog hebben voor mensen met minder sociaal, financieel en cultureel kapitaal.

Dat is voor Leefbaar Etten-Leur ook een belangrijk aspect van de menselijke maat.
In deze moeilijke en geïndividualiseerde wereld willen wij bereiken dat Nederlanders meer bescherming zouden vinden bij de lokale overheid. Ik ben misschien een romanticus maar ik geloof in de lokale gemeenschap. Maar ook ik zie het politiek bestuur in gemeenten en provincies steeds meer afdrijven van de lokale gemeenschap net als in Den Haag. Oorzaak zou kunnen zijn dat lokale bestuurders en ambtelijke organisatie steeds bewust ruimte zoeken in regionale organen zoals de Regionale Energiestrategie en al die andere regionale uitwassen genaamd gemeenschappelijke regelingen. Hier zijn die bestuurders uit het zicht van de gemeenteraad en al helemaal van de inwoners. Onze rol is te minimaal en vaak is er sprake van slikken of stikken. Soms lijkt het alsof wij als gemeenteraad de rol van schaduwambtenaar vervullen. Dat kan nooit de bedoeling zijn dus ook hier zoek weer naar de menselijke maat.

Wonen:
Voorzitter, wij constateren dat u weer met open armen staat voor de aangekondigde invasie van statushouders. U staat weer vooraan waar anderen wachten maar waar blijft uw aandacht voor onze eigen inwoners op de wachtlijsten? We hoorden duidelijk tijdens onze informatiesessie met Alwel dat hoe meer statushouders we huisvesten hoe minder spoedzoekers aan de beurt komen. Dat is voor Leefbaar onacceptabel. Tel daarbij op dat inmiddels ruim 80 woningen in Etten-Leur zijn opgekocht en beschikbaar worden gesteld aan arbeidsmigranten en opvang van Fort Oranje. En laat dit nou voornamelijk woningen zijn in de sociale sector. Hierdoor ontstaat een verkeerde balans in wijken waar en statushouders en arbeidsmigranten een stempel drukken op de leefbaarheid in de wijken. En u doet er niets aan college. Althans niet zichtbaar.
Leefbaar wil graag dat u in conclaaf gaat met Alwel om de grondposities die we nu zelf hebben te bespreken en daar waar mogelijk aan de slag te gaan om tijdelijke woningen en appartementen op te leveren geschikt voor de mensen op de wachtlijsten. We pakken maar even als voorbeeld de openliggende hoek Donkenstraat waar we gelijk kunnen gaan bouwen maar het nog steeds niet doen. Werk hier samen met Alwel een plan uit waardoor we wel voor eigen mensen woningen leveren.
Als u statushouders dan toch op wil vangen, moet dat dus niet in reguliere huizen maar in noodopvang want vaak in de praktijk is hun land binnen vijf jaar weer veilig en moeten ze dus terug. Maar daar zien wij nooit een taakstelling. Hier zijn wellicht mogelijkheden in de 12.5 % leegstaande kantoren die tijdelijk omgebouwd kunnen worden als u dan toch wil voldoen aan de taakstelling.
U geeft aan dat het voeren ons economische beleid gericht is op het benutten van economische kansen. In Etten-Leur heerst een goed ondernemersklimaat en denken we mee met ondernemers. Maar creëren van kansen hoort daar ook bij. Is €v30.000 dan niet een schijntje?

Voorzitter bezuinigen betekent concreet: ‘besparen op de uitgaven’. Maar de voorgestelde bezuinigingen of ombuigingen – waarvan sommigen meer dan noodzakelijk zijn – mogen van Leefbaar Etten-Leur niet leiden tot een onevenwichtig leefbaarheidsklimaat, zoals het inleveren op veiligheid, verpaupering van onze stad en/of dat onze medeburgers dermate beknot worden in hun levenspatroon. Met name ook het armoedebeleid, de minderbedeelden, zieken en ouderen die zorg nodig hebben, mogen wij niet uit het oog verliezen. Dat valt voor Leefbaar Etten-Leur echt onder de noemer menselijke maat. Vandaar dat we voornemens zijn hiervoor een motie over in te dienen die u vraagt bij elk document de menselijke maat te beschrijven.
Dit was onze mening voorzitter en we verwoorden ook enkele ervaringen van onze inwoners die ook u willen helpen met de juiste stappen te zetten. De aanstaande verkiezingen zijn daarvoor een

uitstekend referendum. Daarom nemen we vooral kennis van deze cijferbrij en gaven mee dat wat Leefbaar Etten-Leur betreft veel anders wordt na maart 2022. We wachten verder het debat af.

PvdA, dhr. Wierema:
Naar aanleiding van de inspraak in de Raad Luistert vorige week maandag 1 november heeft het college opnieuw gekeken naar de voorliggende begroting 2022 en de daarin opgenomen meerjarenbegroting.

- Het college maakt een begroting met daarin allerlei voorstellen om de begroting en de meerjarenraming sluitend te krijgen. Vervolgens is een aantal van onze partners, zoals door het college genoemd, in rep en roer. Komen hier inspreken en tonen hun frustraties over hoe ze zich behandeld voelen door ons als gemeente. En vlak voordat de raad zal beginnen met dit debat maakt de portefeuillehouder een buiging en zijn een aantal van de in de begroting opgenomen bezuinigingen ineens weer bespreekbaar. Hoe betrouwbaar willen we zijn als overheid?

  Voorzitter, het zou prettig zijn als de raad eerder de begroting tot haar beschikking krijgt. Kunnen we dit soort acties voorkomen door er eerder met elkaar over in gesprek te gaan. De deadline voor de provincie is 15 november. Dat weten we nu ook al voor volgend jaar. Plan het voor uw organisatie zo in dat men de 2e helft van augustus er mee aan de gang gaat. Kan men er met het plannen van hun vakantie rekening mee houden.

  In de begroting zijn zaken opgenomen waar we in de raad nog geen beslissingen over hebben genomen. Ik noem de verkoop van het Oude Raadhuis. De PvdA begrijpt wel waarom het college in het licht van een sluitende meerjarenbegroting richting provincie dit doet. Maar behalve hen, houden we ook onszelf voor de gek. De PvdA pleit voor een meer realistischere begroting.

  Als het gaat over de effectindicatoren in de verschillende programmabladen maakt het college afspraken met de Werkgroep Raadsprogramma (blz. 17). De PvdA is van mening, met respect voor de Werkgroep, dat dit niet het gremium is waar dit soort afspraken gemaakt moeten worden. Als het gaat over het ambitieniveau van onze gemeente dan doet het college een voorstel en beslist de Raad. Graag een reactie van het college.

  Als het gaat over de algemene uitkering met daarin een extra compensatie voor de meerkosten in het domein Jeugdzorg neemt het college in de begroting op dat dit algemeen geld is en dus ook bijvoorbeeld te gebruiken is voor onderhoud van wegen (blz. 25). De PvdA vindt dat bijzonder. Omgekeerd betekent het ook dat als we extra geld nodig hebben voor Jeugdzorg dat dit ten laste zou kunnen gaan van, wederom bijvoorbeeld onderhoud van wegen. Het mag duidelijk zijn waar, voor de PvdA, de prioriteit ligt. Er mag geen enkele hulpbehoevende jeugdige inwoner met zijn/haar ouders vanwege geld verstoken blijven van hulp van onze gemeente.

  Als het gaat over Economie staat op blz. 43 dat we in de Omgevingsvisie besluiten over de aanleg van een nieuw bedrijventerrein. Vanuit de eerste gedeelde stukken ter voorbereiding op deze Omgevingsvisie wordt het voorstel dadelijk om geen nieuw bedrijventerrein aan te leggen. Iets waar de PvdA zich prima in kan vinden. Maar blijkbaar is de tekst voor de begroting veel eerder geschreven en nu achterhaald.

  Hierna wordt vergadering geschorst

  BEANTWOORDING VRAGEN:

Wethouder de Weert:
- Aanpassing meerjarenbegroting: Zijn er voorwaarden aan het budget voor WVS-ers en wijkbegroting verbonden? Het college gaat in overleg met de verschillende bestuurders van wijkcentra bezien hoe de € 120.000,- kunnen worden ingezet voor beheer en exploitatie van deze wijkcentra. Het college stelt daaraan geen voorwaarden. Het college wil daarbij wel breder kijken of deze middelen ook ingezet kunnen worden voor andere voorzieningen waar vanuit de gemeente beheer en exploitatie ondersteuning plaatsvindt. In dit kader voert het college gesprekken met de besturen van de wijkverenigingen, de musea en bijvoorbeeld ook De Schaapskooi. In de kadernota 2023 zullen daartoe nadere voorstellen worden gedaan. De portefeuillehouder voert de komende maanden de gesprekken met de betrokken bestuurders.
- Aanpak voor Scouting en Jeugdland: In de komende periode blijft de portefeuillehouder in overleg om voor elke scoutingvereniging en jeugdland een passende huisvesting te organiseren, waarbij het uitgangspunt is dat de beheer- en exploitatielasten ook door de verenigingen kunnen worden opgebracht. De overleggen met Tarcisius worden conform het daarvoor gemaakte spoorboekje afgerond in 2021, met Paulus in 2022 en met Lambertus en Jeugdland in 2023.
- Het college legt of door middel van een verslag of door middel van een brief vast wat besproken en afgesproken is in alle bestuurlijke overleggen.
- woningbouwprogramma: Vorige week was een bijeenkomst van Alwel. Er wordt een forse inhaalslag gemaakt. Afgesproken is om voor tijdelijke woningen aparte locaties aan te wijzen. Daarmee wordt de grote vraag aan woningen niet helemaal opgelost. Duurdere bouw is bedoeld voor een klein gedeelte van deze plannen en is bedoeld om de doorstroom te bevorderen. Het college blijft in gesprek met Alwel.
- kantoren: Er is een leegstand van kantoren. Het college streeft ernaar om de kantoorlocaties gecentreerd te houden. Bij bijvoorbeeld bij het station worden die locaties herbestemd voor woningbouw. Het college neemt aanvullende stappen om kantoorlocaties om te zetten naar woningbouw.

- - Toewijzing woningen: Bij het aanbod van sociale woningen in Etten-Leur wordt het merendeel nog steeds toegewezen aan mensen die woonachtig zijn in Etten-Leur.
  - Huisvesting arbeidsmigranten: De gemeenteraad ontvangt nog deze raadsperiode een voorstel over grootschaliger huisvesting van arbeidsmigranten aan de randen van industriegebieden. In dit voorstel wordt ook ingegaan op het maximum aantal arbeidsmigranten per woning.
  - Statushouders: De gemeente heeft een wettelijke taak die verdeeld wordt door de provincie. Daar hadden we in het begin van dit jaar een achterstand op. In overleg met Alwel is gekeken hoe we de achterstand in kunnen lopen en we gaan in de tweede helft van dit jaar de taakstelling halen. De sanctie voor de gemeente als je niet aan de taakstelling voldoet, kan uiteindelijk van financiële aard zijn.
  - Gronden die nu al in bezit zijn van de gemeente sneller inzetten (bijvoorbeeld Donkerstraat): In de Donkerstraat spelen andere ontwikkelingen. Er wordt wel gekeken naar gebieden waar je sneller kunt beginnen.

Wethouder van Aert:
- Afval: Gevraagd is het tarief te verlagen. In de komende bestuursperiode kan de nu voorgestelde tariefverlaging voor 4 jaar volgehouden worden.
Volgend jaar 2022 wekelijks gft ophalen in oktober en november: De wethouder raadt aan om de cijfers van 2022 af te wachten. Dan kan bij de kadernota 2023-2026 hier inzicht gegeven worden. Wat als de claim niet bij ons wordt geïnd? Dan wordt dat geldt teruggegeven aan de inwoners.
- 450.000 euro en 700.000 euro die gereserveerd zijn: De 450.000 euro is voor de aanpassing van de kruising van het Lichttorenhoofd met de Vijfhuizenweg. We ontraden de werkzaamheden omdat het verkeerseffect hiervan beperkt is. Op de 700.000 euro echter van de N640 zit een claim van de provincie. De wethouder ontraadt om die laatste te laten vrijvallen.
- de scholen: We halen het ontzorgen van scholenkoepels naar ons toe. De kosten voor ons als

gemeente hebben we nog niet in beeld. Het draait om goede scholen met een goed onderhoud en een goed klimaat.
- openbare toiletten: Als er 2 openbare toiletten geplaatst moeten worden kost dat ongeveer 65.000 euro. Het college bekijkt de mogelijkheden van het gebruik van de Hoge Nood App om te zorgen dat er voldoende toiletten zijn die openbaar toegankelijk zijn. Bij een bedrijf wordt een sticker geplaatst en daar kun je met gps zien waar je het dichtstbijzijnde toilet kan gebruiken. Hoe gaan we dat doen bij een pandemie en een lockdown? Eerst moet het gesprek aangegaan worden over welke bedrijven bij de app willen aansluiten. Mogelijk sluiten dan supermarkten ook aan.
Bij het Transferium is een aantal Dixies weggezet. Het bedrijf van de Dixies heeft aangegeven dat ze de toiletten niet schoongemaakt krijgen (vanwege het vele vuil dat er steeds terecht komt) en dat ze de Dixies daarom weghalen. Er wordt gekeken hoe we die situatie op kunnen lossen.
- in gesprek gaan met de sportverenigingen: het college is volop in gesprek met de verenigingen op diverse manieren.
- informatie over het behalen van de energiedoelen: Zodra er een monitoring is op de Regionale Energie Strategie wordt die ter beschikking gesteld aan de gemeenteraad.
- laaggeletterdheid: Beleid maken op cijfers van 2013 is niet goed. In regionaal verband is een goed beleid opgesteld. Er zijn in Etten-Leur minder laaggeletterden dan landelijk. Het college verwijst voor actuele cijfers over laaggeletterdheid naar de website www.geletterdheidinzicht.nl
In Etten-Leur wordt de laaggeletterdheid ingeschat op 4% terwijl het landelijk percentage 12 bedraagt. Het beleid op het gebied van laaggeletterdheid ligt vast in het plan 'durven, dromen, doen'. Het college probeert mensen die niet in beeld zijn te informeren over het Taalhuis. Om actueel te blijven kan het college de cijfers van het Regionaal Bureau Leerplicht (RBL) vermelden.

- In Etten-Leur is een taalhuis en daar worden mensen op diverse manier geprobeerd naar toe te halen.
- laadpaal elektrische auto's: Als er een aanvraag komt voor een laadpaal dan wordt door het bedrijf waarmee we een contract hebben deze laadpaal gerealiseerd. In de wijken is dat best lastig want dan is er een parkeerplek waar niet iedereen meer mag staan. Er moet beleid op gemaakt worden hoe we er verder mee omgaan.
Gaat het beleid in vanaf 2025?: De wethouder denkt dat er wel snelheid gemaakt kan worden maar het college moet daarvoor wel in gesprek met het bedrijf.
- Raad de wethouder het af om een betere doorstroom op Lichttorenhoofd in te zetten? Daar is destijds 450.000 euro voor opgenomen. Volgens het verkeersonderzoek heeft het weinig nut vandaar dat ze de werkzaamheden daar ontraden.
- Sporten zonder competitie: Hiervoor zijn al diverse mogelijkheden in Etten-Leur.
- Lokaal sportakkoord is een aanzet om te komen tot het samenbrengen van maatschappelijke instanties. Dit moet zichzelf gaan bedruipen. Het is een stimuleringsimpuls en hopelijk houden de verenigingen dit vast.
Is de wethouder bereidt om hier meer actie op te ondernemen als er landelijk geen gelden voor komen? Dat is niet de insteek van het college. Na 2 jaar stort uiteraard niet alles ineen. Wellicht moeten we dan kijken of er andere mogelijkheden zijn.
-Afvalpakkers: Die worden ondersteund waar het kan. Het college is bezig met speciaal pasje voor de afvalpakkers. Het college bekijkt zorgvuldig hoe dit het beste in heel Etten-Leur kan worden ingevuld. In dit kader kijkt het college ook of extra karretjes voor de afvalpakkers kunnen worden aangeschaft bovenop de 10 die er nu zijn.
- zijn ook Binnensportverenigingen onderwerp van tegemoetkoming? Dat is niet het geval.

Wethouder Vrolijk:
- Actieplan vitaal en veerkrachtig: De actieteams maken het plan concreet.
- Ondernemers actief ondersteunen: Lokale economie is belangrijk. En in 2021 is vanuit de reserve cultuur als 30.000 euro onttrokken hiervoor. Vanaf 2022 gebeurt dat niet meer (dan

komt het uit de algemene middelen. Dus de onttrekking uit de reserve cultuur was een eenmalige actie. Voor 2021 denkt de heer Vrolijk dat het niet nuttig is om dit terug te draaien.
- mensen met een uitkering in aantal omlaag: Op dit moment gaan de aantallen uitkeringsgerechtigden omlaag. Uitkeringsgerechtigden kunnen met behoud van uitkering ingezet worden bijvoorbeeld in de wijkgebouwen. We gaan deze mensen nu extra inzetten bij de wijkgebouwen boven op de WVS medewerkers die werkzaam zijn. Dat is inderdaad het streven. Hoeveel mensen er concreet ingezet gaan worden voor de wijkgebouwen kunnen we nu nog niet zeggen omdat we daarvoor in overleg gaan met het Werkplein. De raad ontvangt hierover ter informatie een terugkoppelingen.
- Er was beloofd voor de begrotingsbehandeling uitsluitsel te geven over de mensen die niet hoeven te solliciteren (mensen met kleine kinderen) en of die bijv. onder schooltijd iets bij mogen verdienen. Er is een maximum van 1200 euro dat bijverdient mag worden.
- Een moreel appèl doen op mensen die gebruik maken van Wmo voorzieningen die voldoende verdienen om deze Wmo voorzieningen zelf te betalen. Dat appèl wordt door het college gedaan maar meer kunnen we niet doen.
- efficiency en effectiviteit van de jeugdzorg instellingen: Er wordt naar gekeken. We hebben geen instellingen die veel geld verdienen over de rug van onze jeugd. Voor het eind van het jaar kunnen mensen van de raad zeker meekijken.
- Stress en Burn-out bij jongeren: deze problematiek wordt opgepakt in de lokale paragraaf van de nota jeugdbeleid.
- De ontkokering: Dit moet gebeuren. Voor wat betreft het geld voor de jeugdzorg uit de rijksbijdrage wordt in eerste aanleg gekeken naar wat er nodig is voor het oplossen van de jeugdproblematiek. De rest gaat in de algemene middelen Dat is terecht omdat eerder geld van de algemene middelen voor de aanpak van de jeugdproblematiek is gebruikt.
- Armoede: Dit is een punt van constante zorg en aandacht.

*Burgemeester de Vries***:**
- Sportverenigingen, corona en hulp: Aan de sportverenigingen is gevraagd wat ze nodig hebben om het gebruik van de corona check app makkelijk te maken.
- Handhaving: als er dingen gebeuren die niet deugen dan graag dat buiten de vergadering melden.
- menselijke maat: deze oproep brengt een warm gevoeg teweeg. Er wordt vanuit de organisatie hieraan gewerkt.
- Is het verstandig om de startnotitie gelijk naar de omwonenden te sturen? Hier zitten voor- en nadelen aan. Laten we daar in de laatste Presidium vergadering van dit jaar over spreken bij de afgesproken evaluatie.

2e termijn:

Er zijn 3 amendementen en 1 motie:
1. Ons Etten-Leur: Amendement verslaglegging
2. Ons Etten-Leur: Amendement Stress burn-out bij jeugd
3. GroenLinks: Amendement Reserve cultuur

1. Motie Leefbaar Etten-Leur: motie menselijke maat

Wethouder de Weert:
- WVS: We stellen geen voorwaarden.
- Binnensport/buitensport: Binnensport heeft andere tarieven dan de buitentarieven. Die kun je niet met elkaar vergelijken. We gaan hiermee in gesprek.
- Amendement verslaglegging: Elk bestuurlijk overleg wordt vastgelegd in een brief of in een

verslag. Ambtelijke gesprekken niet.

Wethouder Vrolijk:
- Amendement Stress en Burn-out: De intentie is om dit helemaal in te vullen. De raad is hier als laatste aan zet. Mocht dit in de toekomst nodig zijn dan schrijft Ons Etten-Leur een nieuw amendement
- Amendement 30.000 euro uit de reserve cultuur: De wethouder stelt voor om het amendement niet te steunen en dat heeft ermee te maken waar het precies vandaan komt.

Burgemeester de Vries:
- Motie Leefbaar Etten-Leur: Het gaat veel meer over de intentie. Die intentie deelt het college. Dit kan wellicht voortaan in de paragraaf people van de paragraaf people, planet en profit opgenomen worden. Daarmee voeren we de facto de motie uit.

Gehoord de toezegging van wethouder De Weert besluit de fractie van Ons Etten-Leur om het amendement verslaglegging niet in stemming te brengen.

Gehoord de toezegging van wethouder Vrolijk besluit de fractie van Ons Etten-Leur om het amendement Stress en Burn-out bij jeugd niet in stemming te brengen.

- Amendement reserve cultuur: GroenLinks wil deze in stemming brengen

- Motie menselijke maat: Deze motie wordt na besluitvorming over de begroting in stemming gebracht.

<u>Door het college worden de volgende toezeggingen gedaan</u>:

- Het college gaat in overleg met de verschillende bestuurders van wijkcentra bezien hoe de € 120.000,- kunnen worden ingezet voor beheer en exploitatie van deze wijkcentra. Het college stelt daaraan geen voorwaarden. Het college wil daarbij wel breder kijken of deze middelen ook ingezet kunnen worden voor andere voorzieningen waar vanuit de gemeente beheer en exploitatie ondersteuning plaatsvindt. In dit kader voert het college gesprekken met de besturen van de wijkverenigingen, de musea en bijvoorbeeld ook De Schaapskooi. In de kadernota 2023 zullen daartoe nadere voorstellen worden gedaan. De portefeuillehouder voert de komende maanden de gesprekken met de betrokken bestuurders.

- Het college staat positief ten opzichte van het voorstel van de buitensportverenigingen om de activiteitensubsidies te laten vervallen en deze te verrekenen met de huurverhoging van de velden. De portefeuillehouder zal hierover in overleg treden met de sportverenigingen en in het eerste kwartaal 2022 hierover afspraken maken. Deze aanpassingen worden in de meerjarenbegroting vanaf 2023 verwerkt.

- In de komende periode blijft de portefeuillehouder in overleg om voor elke scoutingvereniging en jeugdland een passende huisvesting te organiseren, waarbij het uitgangspunt is dat de beheer- en exploitatielasten ook door de verenigingen kunnen worden opgebracht. De overleggen met Tarcisius worden conform het daarvoor gemaakte spoorboekje afgerond in 2021, met Paulus in 2022 en met Lambertus en Jeugdland in 2023

- Het college legt of door middel van een verslag of door middel van een brief vast wat besproken en afgesproken is in alle bestuurlijke overleggen.

- Het college neemt stappen om kantoorlocaties om te zetten naar woningbouw

- De gemeenteraad ontvangt nog deze raadsperiode een voorstel over grootschaliger huisvesting van arbeidsmigranten aan de randen van industriegebieden. In dit voorstel wordt ook ingegaan op het maximum aantal arbeidsmigranten per woning.

- Het college bekijkt de mogelijkheden van het gebruik van de Hoge Nood App om te zorgen dat er voldoende toiletten zijn die openbaar toegankelijk zijn.

- Het college stelt de monitoring van de Regionale Energie Strategie aan de raad beschikbaar zodra deze gereed is.

- Het college verwijst voor actuele cijfers over laaggeletterdheid naar de website www.geletterdheidinzicht.nl In Etten-Leur wordt de laaggeletterdheid ingeschat op 4% terwijl het landelijk percentage 12 bedraagt. Het beleid op het gebied van laaggeletterdheid ligt vast in het plan 'durven, dromen, doen'. Het college probeert mensen die niet in beeld zijn te informeren over het Taalhuis. Om actueel te blijven kan het college de cijfers van het Regionaal Bureau Leerplicht (RBL) vermelden.

- Het contact voor het plaatsen van laadpalen voor elektrische auto's loopt tot 2025. Tot op heden wordt elk verzoek tot het plaatsen van een laadpaal in de openbare ruimte gehonoreerd. Het honoreren van deze verzoeken wordt echter wel lastiger in verband met de schaarse parkeerruimte. Daarom zal het college daarvoor beleid op gaan stellen.

- Het college is bezig met speciaal pasje voor de afvalpakkers. Het college bekijkt zorgvuldig hoe dit het beste in heel Etten-Leur kan worden ingevuld. In dit kader kijkt het college ook of extra karretjes voor de afvalpakkers kunnen worden aangeschaft bovenop de 10 die er nu zijn.

- De aantallen uitkeringsgerechtigden gaan omlaag. Maatschappelijk stages en leerwerktrajecten vanuit de bijstand worden steeds meer ingezet. Er zijn al 4 mensen uit de kaartenbak bij wijkgebouwen actief. Het college streeft naar meer en informeert de raad over de voortgang.

- Het college doet een moreel appel op de mensen die Wmo-voorzieningen zelf kunnen betalen om voor deze voorzieningen geen beroep op de gemeente te doen.

- Het college kijkt kritisch naar de kosten van de jeugdzorguitvoerders en nodigt de raad uit om mee te kijken en signalen door te geven

- In de lokale paragraaf van de regiovisie jeugd neemt het college de preventieve aanpak ter voorkoming van stress en burn-out bij jongeren op. Hiermee wordt aan alle verzoeken voldaan zoals verwoord in het door de fractie van Ons Etten-Leur ingediende amendement.

- Het college geeft aan dat het sturen van een startnotitie gelijktijdig naar de raad en naar omwonenden voor- en nadelen heeft. Daarom spreken we af om tijdens de laatste presidiumvergadering van dit jaar om voor- en nadelen op een rij te zetten.

- Het college zegt toe om 'De menselijke maat' te verwerken het in het onderdeel 'People' van de paragraaf 'People, planet, profit' van de raadsvoorstellen. Volgend jaar rond begrotingsbehandeling bekijken we hoe dit gaat.

- **Stemmingen**

  Amendement reserve cultuur:
  Ingediend door GroenLinks
  Voor het amendement stemmen de aanwezige leden van de fracties van D66, PvdA, Ons Etten-Leur en GroenLinks (9 personen)
  Tegen het amendement stemmen de leden van de fracties van APB, CDA, VVD en Leefbaar Etten-Leur (17 personen)
  Het amendement is verworpen met 9 stemmen voor en 17 tegen.

  Begroting
  Leefbaar Etten-Leur dient een stemverklaring in: De uitgangspunten in de kadernota konden de instemming van Leefbaar niet krijgen. Het college heeft aan de uitgangspunten inmiddels voldaan en daarom kan Leefbaar instemmen met de begroting.

  Ons Etten-Leur dient een stemverklaring in: Ons Etten-Leur is het in grote lijnen eens met de begroting behalve met de gemeenschappelijke regelingen. Ze willen benadrukken dat het college in overleg gaat met deze organisaties om de bezuinigingen vorm te geven.

  De raad beslist gehoord de voorgestelde aanpassingen en de gedane toezeggingen als volgt:

  1. Kennis te nemen van de 2e bestuursrapportage 2021 die is opgenomen in de begroting 2022.
  2. In te stemmen met de in de 2e bestuursrapportage 2021 opgenomen wijzigingen in de kredieten (zie paragraaf investeringen).
  3. De 3e begrotingswijziging 2021, behorende bij de 2e bestuursrapportage 2021, vast te stellen.
  4. De reserve 'nog uit te voeren werkzaamheden' in te stellen.
  5. De programmabegroting 2022 op basis van voorgaande beslispunten vast te stellen met dien verstande dat:
     a. De bezuiniging op de WVS gelden voor de wijkcentra vanaf 2023 vervallen. Daardoor blijft een budget van € 120.000 beschikbaar;
     b. De huurverhoging van de sportvelden niet over een periode van drie jaar maar over een periode van 5 jaar wordt doorgevoerd;
     c. De eerder doorgevoerde bezuiniging op zelfwerkzaamheid voor de buitensportverenigingen voor 50% wordt teruggedraaid, waardoor deze verenigingen een bedrag van € 13.500 ontvangen;
     d. De afbouw van de exploitatiesubsidie voor de scoutingverenigingen vanaf 2022 over een periode van 5 jaar wordt ingeboekt;
     e. De activiteitensubsidie voor scouting en jeugdland niet gekort wordt tot het moment dat deze op een nieuwe locatie zijn gehuisvest;
     f. In de richtlijnen voor de begroting 2023 van het Werkplein Hart van West-Brabant de volgende aanpassingen en aanvullingen zijn aangebracht:
        i. Aanvullende financiële richtlijn 3 is als volgt aanpast: Het Werkplein HvWB maakt een onderbouwde meerjarige prognose van het aantal bijstandsontvangers *per gemeente;*
        ii. Beleidsmatige richtlijn 4 luidt als volgt: De begroting 2023 dient een duidelijke onderbouwing te bevatten van de manier waarop het Werkplein HvWB de aan de hand van richtlijn 1 t/m 3 vastgestelde ambities gaat realiseren inclusief de lasten die daarmee gepaard gaan;
        iii. Beleidsmatige richtlijn 5 luidt als volgt: De begroting 2023 bevat concrete maatregelen die afdoende zijn om aanspraak te kunnen maken op een

uitkering in het kader van de vangnetregeling mocht er over 2023 uiteindelijk onverhoopt toch sprake zijn van een overschrijding van de BUIG-budgetten;

iv. Aan de beleidsmatige richtlijn onder punt 7 is de volgende zin toegevoegd: Het Werkplein geeft aan welke concrete stappen er het komend jaar worden gezet.

6. Het investeringsplan 2022-2025 vast te stellen en alle investeringskredieten voor 2022 beschikbaar te stellen.
7. Kennis te nemen van de meerjarenraming 2023-2025 in de begroting.
8. Kennis te nemen van en het college opdracht te geven om het Actieplan Vitaal en Veerkrachtig Etten-Leur met zogenaamde actieteams uit te voeren.

De begroting wordt unaniem aangenomen.

Motie menselijke maat van Leefbaar Etten-Leur:

D66 dient een stemverklaring in: Ze zijn op zich voor maar ze denken dat de portefeuillehouder een goede plaats heeft gegeven hieraan door de menselijke maat toe te voegen aan het onderdeel people in de paragraaf people, planet en profit en daarom stemmen ze niet in met deze motie.

De leden van de fracties van APB, Ons Etten-Leur, Leefbaar Etten-Leur stemmen voor deze motie. De aanwezige leden van de fracties van CDA, VVD, GroenLinks, D66 en PvdA stemmen tegen deze motie.

Dit betekent dat met 13-13 de stemmen staken. De motie wordt daarom tijdens de Raad Besluit van maandag 15 november a.s. opnieuw in stemming gebracht.

6. Plan vitaal en veerkrachtig Etten-Leur
Is reeds behandeld bij agendapunt 5.

7. Mogelijkheid tot het indienen van moties vreemd aan de orde van de dag
Hiervan wordt geen gebruik gemaakt.

8. Rondvraag
Er zijn geen vragen.

9. Sluiting
De voorzitter dankt eenieder voor zijn of haar inbreng en sluit de vergadering.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de gemeenteraad van Etten-Leur van 21 december 2021

De raad voornoemd,

Dhr. Drs. W.C.M. Voeten MBA
griffier

Mw. dr. M.W.M. de Vries
voorzitter

Bijlagen: [bijlagen]